

Ö?retmen Adaylar? ?çin Kat? At?k ve Geri Dönü?üme Yönelik Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retmen Adaylar? ?çin Kat? At?k ve Geri Dönü?üme Yönelik Tutum Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26941>

Özet

Ö?retmen Adaylar? ?çin Kat? At?k ve Geri Dönü?üme Yönelik Tutum Ölçe?i, Kadir Karatekin tarafından 2013 y?l?nda geli?tirilmif bir ölçektir. Bu ölçe?in temel amac?, ö?retmen adaylar?n?n kat? at?k yönetimi ve geri dönü?üm faaliyetlerine ili?kin sahip olduklar? tutumlar?, inançlar? ve duyarlılık düzeylerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Yapılan geçerlik ve güvenilirlik çal??malar?, ölçe?in çok yüksek psikometrik özelliklere sahip olduğunu göstermektedir. Ölçek, özellikle çevre e?itimi alan?ndaki ara?tırmacılar için önemli bir araç sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Kat? at?k, Geri dönü?üm, Tutum ölçe?i, Ö?retmen adaylar?, Çevre e?itimi, Psikometri, Yap? geçerli?i

Yazarlar

Kadir KARATEK?N

Amaç

Bu ölçe?in birincil amac?, gelece?in e?itimcileri olacak ö?retmen adaylar?n?n, toplumsal ve çevresel açıdan büyük önem ta??yan kat? at?k ve geri dönü?üm konular?na kar?? sergiledikleri e?ilimleri ve tutum düzeylerini saptamaktır. Bu saptama, üniversitelerdeki çevre e?itimi programlar?n?n etkinli?ini de?erlendirmek ve ö?retmen adaylar?n?n çevre bilincini arttırmaya yönelik müdahale stratejileri geli?tirmek için kritik öneme sahiptir.

Ölçek, ö?retmen adaylar?n?n çevreye kar?? sorumluluk alma, geri dönü?üm faaliyetlerine katılma isteklili?i ve at?k yönetimine dair temel inançlar?n? ölçerek, onlar?n gelecekteki ö?rencilerine aktaracaklar? çevresel de?erlerin temelini anlamay? hedefler.

Yap?

Ö?retmen Adaylar? ?çin Kat? At?k ve Geri Dönü?üme Yönelik Tutum Ölçe?i, çok boyutlu bir yapıya ölçmek üzere tasarlanmıştır. Ölçek, ö?retmen adaylar?n?n kat? at?k ve geri dönü?üme yönelik tutumlar?n? üç temel faktör altında toplamaktadır:

Giri?im ve Kat?l?m: Bireyin geri dönü?üm ve at?k azaltma faaliyetlerine aktif olarak katılma ve bu konuda inisiyatif alma e?ilimini ölçer (14 madde).

?nanç: Geri dönü?ümün faydalar?na, gereklili?ine ve at?k yönetimine dair genel kabul görmü? ilkelere olan ki?isel güveni ve inanc? ölçer (8 madde).

?lgi ve Duyarl?l?k: Çevre sorunlar?na ve kat? at?k yönetimine kar?? gösterilen genel fark?ndal?k, hassasiyet ve bili?sel ilgiyi ölçer (11 madde).

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini belirlemek amacıyla kapsaml? istatistiksel analizler yap?lm??t?r. Veri analizinde **SPSS 15.00** paket program? kullan?lm??t?r. Yap? geçerli?i sürecinde, verilerin faktör analizine uygunlu?unu test etmek üzere öncelikle Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Bartlett Sphericity testleri uygulanm??t?r.

Elde edilen KMO ve Bartlett de?erleri, verilerin çok de?i?kenli analiz için uygun oldu?unu kan?tlam?? ve bu bulgular ?????nda aç?mlay?c? faktör analizi gerçekleştirilmi?tir. Bu analizler sonucunda ölçe?in teorik yap?s?n? destekleyen üç boyutlu faktör yap?s? do?rulanm??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarlıl???n? ve güvenilirli?ini de?erlendirmek için çe?itli güvenilirlik katsayılar? hesaplanm??t?r. Tüm faktörler genelinde Cronbach's Alpha güvenilirlik katsay?s?n?n 0,70 e?i?inin çok üzerinde olması, ölçe?in yüksek düzeyde güvenilir oldu?unu göstermektedir.

Faktörlere göre elde edilen güvenilirlik katsayılar? ?unlard?r:

Giri?im ve Kat?l?m Faktörü (14 madde):

?ki E? Yar? Korelasyonu: 0,771
Sperman Brown Güvenirlik Katsay?s?: 0,845
Guttman Split-Half De?eri: 0,812
Cronbach's Alpha Güvenirlik Katsay?s?: 0,892

?nanç Faktörü (8 madde):

?ki E? Yar? Korelasyonu: 0,750
Sperman Brown Güvenirlik Katsay?s?: 0,824
Guttman Split-Half De?eri: 0,785
Cronbach's Alpha Güvenirlik Katsay?s?: 0,882

?lgi ve Duyarl?l?k Faktörü (11 madde):

?ki E? Yar? Korelasyonu: 0,735
Sperman Brown Güvenirlik Katsay?s?: 0,793
Guttman Split-Half De?eri: 0,773
Cronbach's Alpha Güvenirlik Katsay?s?: 0,877

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal geçerli?ini desteklemek amac?yla yap?lan faktör analizi, ölçe?in toplam tutum yap?s?n? aç?klayan üç belirgin faktörün varl???n? ortaya koymu?tur. Bu faktörler, literatürdeki çevre tutum modelleriyle uyumlu olarak Giri?im ve Kat?l?m, ?nanç, ve ?lgi ve Duyarl?l?k olarak adland?r?lm???r.

Analizler, maddelerin faktör yüklerinin yüksek oldu?unu ve faktörlerin toplam varyans?n önemli bir k?s?m?n? aç?klad???n? göstermi?tir. Bu sonuçlar, ölçe?in teorik olarak beklenen alt boyutlar? ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamaktad?r.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geli?tirme (Tutum Ölçe?i)

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme

Derecelendirme: kesinlikle kat?l?yorum (5), kat?l?yorum (4), karars?z?m (3), kat?lm?yorum (2), kesinlikle kat?lm?yorum (1)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?retmen Adaylar?

Ya? Grubu: Üniversite ö?rencileri (Genellikle 18-25 ya? aral???)

Popülasyon Detaylar?: Ö?retmenlik programlar?nda ö?renim gören üniversite ö?rencileri.

Test Metodolojisi: Öz-bildirim yöntemiyle uygulanan tutum envanteri.

Anahtar Kelimeler

Tutum, Geri dönü?üm, Çevre, Faktör analizi, Güvenirlik, Ö?retmen yeti?tirme, Çevresel bilinç

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Kadir KARATEK?N

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresi: kadirkaratekin@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Kaynakta belirtilmemi?tir.

Özinler, Ücret ve Test Y?I?

Geli?tirme Y?I?: 2013

Özinler ve Ücret: Kullan?m için yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

PDF Ba?lant?s?: Ölçe?in orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan eri?ilebilir:

ogretmen-adaylari-icin-kati-atik-ve-geri-donusume-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Karatekin, K. (2013). Öğretmen Adaylar? İçin Kat? At?k ve Geri Dönü?üme Yönelik Tutum Ölçe?inin geli?tirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çal??ması?. *International Journal Of Eurasia Social Sciences*, 10, 71-90.

Öğretmen Adaylar? İçin Kat? At?k ve Geri Dönü?üme Yönelik Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Okullarda ö?rencilerin yeteri kadar bilgilendirilmemesi geri dönü?üm faaliyetlerini olumsuz etkilemektedir. (ÖA-8).

Maalesef kat? at?k miktar?n? azaltmak mümkün de?ildir. (ÖA-24)

Yeniden kullan?m ülkelerin enerji ihtiyac?n? ve d??a ba??mlil??n? azalt?r (K??lal?o?lu, Berkes, 2010).

Kaynak kullan?m? vergiye ba?lanmal?, do?al kaynaklardan yararlananlar at?k madde üretimlerine göre vergilendirilmeli (Çepel,2006).

Do?aya kar?? olan tutum ve davran??lar?m?z?n gelecek ku?aklar?n al?n yaz?s? ile e?de?er oldu?u unutulmamal?d?r (Çepel,2006).

Evsel kat? at?klar?n geri dönü?ümü ile yenilenemeyen hammadde kaynaklar? korunur (Ak?n, 2009).

Çevreye kar?? duyars?z olmas? insanlar?n bu konuyu önemsememesine neden olmaktadır.

Günümüzde yasalara göre, çevrenin korunmas? gerçek ve tüzel ki?ilerle yurtta?lar?n görevidir (Güney, 2004.221).

Özel toplama yerleri olursa geri dönü?üm uygulanabilir (ÖA 42).

Ya?ad??m ?ehirdeki kat? at?k bertaraf yöntemini bilmiyorum. (ÖA-20)

At?k maddelerin geri dönü?ümden sonra kullan?lmas?n? tehlikeli buluyorum.(ÖA-40)

Do?aya kar?? olan tutum ve davran??lar?m?z?n gelecek ku?aklar?n al?n yaz?s? ile e?de?er oldu?u unutulmamal?d?r

İnsanlar?n bilinçsiz olmaları ve çevreye karşı duyarsız olmaları nedeniyle aileler ürettikleri çöpleri ayrıştırmamaktadır. (ÖA-54)

ARABPSYCHOLOGY.COM